

II. Certifikačná schéma osôb vykonávajúcich senzorické posudzovanie vína – senzorické skúšky odborné - víno

Predmet certifikácie – víno

Popis práce a úloh certifikovaných osôb

Osoby, ktoré úspešne absolvujú senzorické skúšky budú spôsobilé vykonávať senzorické posudzovanie vín, v rôznych oblastiach, či už u producentov vín, distribútorov, na rôznych súťažiach vín. Svoju odbornú spôsobilosť budú môcť preukázať získaným certifikátom spôsobilosti pre senzorické posudzovanie vín.

Požadovaná kompetentnosť

Kandidát sa musí preukázať:

- znalosťou základných pojmov a definícií senzorickej analýzy vína formou písomného testu
- spôsobilosťou správneho rozoznávania farieb - Ishihara test farbosleposti
- spôsobilosťou rozoznávať a rozlišovať intenzitu chutí vo víne
- spôsobilosťou rozoznávať intenzitu pachov vo víne
- spôsobilosťou rozlišovať intenzitu farby vín
- spôsobilosťou určenia intenzity zákalu

Súhrn noriem a predpisov súvisiacich s procesom certifikácie:

ŠPP 03 Senzorické skúšky odborné víno - *Výber a výcvik kandidátov - víno:*

STN EN ISO 8586:2014 Senzorická analýza - Všeobecný návod na výber, výcvik a monitorovanie vybraných posudzovateľov a expertných senzorických posudzovateľov

STN EN ISO 8589:2010 Senzorická analýza. Všeobecný návod na usporiadanie senzorických pracovísk

ISO 3972:2011 Sensory analysis – Methodology – Method of investigating sensitivity of taste

ŠPP 04 *Senzorické skúšky odborné – víno:*

STN EN ISO 8586:2014 Senzorická analýza - Všeobecný návod na výber, výcvik a monitorovanie vybraných posudzovateľov a expertných senzorických posudzovateľov

STN EN ISO 4120:2008 Senzorická analýza. Metodika. Trojuholníkový test

STN EN ISO 5495:2008 Senzorická analýza. Metodika. Párový porovnávací test

ČSN ISO 6658:2022 Senzorická analýza. Metodologie. Obecný návod.

ČSN ISO 8587:2008 Senzorická analýza - Metodologie - Pořadová zkouška

STN EN ISO 8589:2010 Senzorická analýza. Všeobecný návod na usporiadanie senzorických pracovísk.

ISO 3591:1977 Sensory analysis - Apparatus - Wine-tasting glass

Požiadavky na certifikačné procesy:

a) kritériá na počiatočnú certifikáciu a recertifikáciu

O certifikáciu v oblasti senzorického posudzovania vína sa môže uchádzať každá osoba, ktorá splní nasledujúce podmienky:

- **vyplní žiadosť o certifikáciu** a osobne, poštou alebo mailom ju doručí Certifikačnému orgánu
- **svojim podpisom v žiadosti sa zaviazá, že:**
 - dodrží všetky zásady požadované pre udelenie Certifikátu spôsobilosti pre senzorické posudzovanie vín
 - je uzrozumený s príslušnými ustanoveniami certifikačnej schémy
 - bude sa odvolávať na certifikáciu len v súlade s predmetom udelenej certifikácie
 - nepoužije certifikáciu spôsobom narušujúcim povesť certifikačného orgánu a neurobí žiadne vyhlásenia týkajúce sa certifikácie, ktoré by certifikačný orgán mohol považovať za zavádzajúce alebo neoprávnené
 - pri pozastavení platnosti alebo zrušení certifikácie prestane uplatňovať všetky certifikačné oprávnenia obsahujúce odvolania na certifikačný orgán alebo stav certifikácie a vráti všetky certifikačným orgánom vydané certifikáty
 - nepoužije certifikát zavádzajúcim spôsobom
 - v prípade zneužitia Certifikátu spôsobilosti si je vedomý možnosti pozastavenia jeho účinnosti alebo zrušenia jeho platnosti
 - bezodkladne bude informovať certifikačný orgán o záležitostiach, ktoré môžu mať vplyv na schopnosť certifikovanej osoby naďalej plniť certifikačné požiadavky (závažné zmeny zdravotného stavu).
 - zaväzuje sa neposkytnúť dôverné materiály zo skúšky a nepodieľať sa na podvodných postupoch získania skúšky, do priestoru skúšania neprinesie neoprávnené pomôcky
 - berie na vedomie, že pri skúškach sa podrobí testu, pri ktorom sa preukáže, či netrpí poruchou farebného videnia
 - uhradí poplatok za výkon skúšok

➤ **uspeje v teoretických skúškach odborných**

Za každú nesprávnu odpoveď na otázku vo vedomostnom teste kandidát získa 1 bod. Pre úspešné absolvovanie, nesmie dosiahnuť viac ako 4 body.

➤ **uspeje v praktických senzorickejších skúškach odborných - víno**

Po skončení senzorickejších skúšok odborných - víno má každý účastník právo opakovať dve skúšky. Pri opakovaní jednej skúšky získa kandidát Certifikát spôsobilosti s dĺžkou platnosti podľa počtu nesprávnych výrokov (bodov). V prípade opakovania dvoch skúšok získa kandidát Certifikát spôsobilosti s dĺžkou platnosti jeden rok. Každý nesprávny výrok je ohodnotený jedným bodom (pri poradových skúškach je každá vzorka, ktorá nie je na správnom mieste posudzovaná ako nesprávny výrok). Výnimkou je trojuholníkový test, kde pri správnom určení dvoch rovnakých vzoriek, ale nesprávnom určení intenzity vnímanej chuti je pridelený iba 0,5 bodu. Podľa počtu dosiahnutých bodov sú kandidáti rozdelení do 2 kategórií, pričom prvá kategória je hodnotená ako vyhovujúca a delí sa na tri stupne a druhá kategória ako nevyhovujúca. Pre jednotlivé stupne prvej kategórie bude dĺžka platnosti Certifikátu spôsobilosti nasledovná:

- stupeň I: platnosť certifikátu 1 rok
- stupeň II: platnosť certifikátu 3 roky
- stupeň III: platnosť certifikátu 5 rokov

Tab. č. 1 Zaradenie do stupňov prvej kategórie podľa dosiahnutých výsledkov

stupeň	skúška č.1	skúška č.2	skúška č.3	skúška č.4	skúška č.5	skúška č.6	skúška č.7	skúška č.8	skúška č.9
Počet možných chybných odpovedí									
I.	5	3	3	3	3	5	5	5	4
II.	4	2	2	2	2	4	4	4	3
III.	2	1	1	0	0	2	2	2	2

Recertifikácia sa realizuje rovnakým spôsobom ako certifikácia. Certifikovaná osoba, ktorej platnosť certifikátu uplynula, musí splniť všetky požiadavky ako ostatní záujemcovia o certifikáciu, ktorí sa certifikujú prvýkrát.

b.) metódy posudzovania pre prvotnú certifikáciu a recertifikáciu

Teoretické skúšky odborné – Výber a výcvik

Pri skúškach kandidát preukáže, že netrpí poruchou farebného videnia (Skúška podľa Ishiharu), oboznámi sa so základmi senzorickej analýzy, so skúškami senzorickej analýzy,

oboznami sa s chuťami vo vode a vo víne a oboznami sa so skúškou určenia dvoch druhov vína. Zároveň každý kandidát absolvuje test obsahujúci 20 otázok z poskytnutých študijných materiálov k senzorickým skúškam odborným - víno, ktoré mal k dispozícii minimálne 2 týždne pred skúškami.

Praktické senzorické skúšky odborné – víno

V rámci praktických senzorických skúšok odborných – víno sa kandidát podrobuje testovaniu v nasledovných čiastkových skúškach :

- **Skúška rozlíšenia základných chutí vo vode**
- **Skúška rozlíšenia intenzity chutí vo víne trojuholníkovým testom**
- **Párová pamäťová skúška rozlíšenia intenzity chuti vo víne**
- **Poradová skúška rozlíšenia intenzity vône vo víne**
- **Poradová skúška rozlíšenia intenzity sladkej chuti vo víne**
- **Poradová skúška rozlíšenia intenzity farby bieleho vína**
- **Poradová skúška rozlíšenia intenzity farby červeného vína**
- **Poradová skúška na určenie intenzity zákalu**
- **Pamäťová skúška určenia dvoch druhov vín**

Metódy posudzovania pre recertifikáciu sú identické s metódami posudzovania pre prvotnú certifikáciu.

c) metódy a kritériá dozoru

Každá certifikovaná osoba sa po dobu platnosti certifikátu spôsobilosti zaviazala bezodkladne informovať certifikačný orgán o záležitostiach, ktoré môžu mať vplyv na schopnosť certifikovanej osoby naďalej plniť certifikačné požiadavky (závažné zmeny zdravotného stavu).

d) kritériá na pozastavenie a odňatie certifikácie

Certifikačný orgán preskúmava správy o sťažnostiach na certifikované osoby priebežne, ako ich obdrží a v čo najkratšom čase, najneskôr však do mesiaca posúdi závažnosť a opodstatnenosť danej sťažnosti a rozhodne o ďalšom postupe. Pri preukázaní opodstatnenosti a závažnosti sťažnosti na certifikovanú osobu, pozastaví platnosť certifikátu, o čom do 10 dní písomne informuje certifikovanú osobu (Rozhodnutie o pozastavení platnosti certifikátu). Po odstránení nezhôd certifikovanou osobou Certifikačný orgán zruší

pozastavenie platnosti certifikátu a ponechá certifikát v platnosti. V prípade, že certifikovaná osoba nezhody v lehote stanovenej Certifikačným orgánom neodstráni, Certifikačný orgán zruší certifikovanej osobe platnosť certifikátu (Rozhodnutie o zrušení certifikátu).

Certifikovaná osoba je v prípade pozastavenia platnosti povinná vrátiť Certifikačnému orgánu oba Certifikáty spôsobilosti (vo formáte A4 aj vo formáte A7). V prípade nevrátenia certifikátu do termínu určeného Certifikačným orgánom v Rozhodnutí o pozastavení platnosti certifikátu bude platnosť certifikátu zrušená.

Certifikačný orgán informuje o zrušení Certifikátu, resp. o pozastavení platnosti Certifikátu prostredníctvom svojej www. stránky. Certifikačný orgán má postupy a podmienky pre udržiavanie certifikácie v súlade s certifikačnou schémou. Tieto podmienky, vrátane frekvencie a obsahu dozorov, sú odsúhlasené výborom pre schému.

e) kritériá na zmenu predmetu alebo úrovne certifikácie

Zmena predmetu alebo úrovne certifikácie nie je možná.